ONDERWEG

Kerkblad van de Protestantse Gemeente Elst (Gld.)

47e jaargang nr. 9 • november 2026

MEDITATIE

Nasmaak van de zomer!

Oktober loopt ten einde en november klopt aan de deur. In veel kerken wordt op de eerste woensdag van november van oudsher Dankdag voor Gewas en Arbeid gevierd. In mijn eerste gemeente, een dorp waar destijds nog veel mensen in en met de agrarische sector werkten, had ik nog twee keer per dag een kerkdienst op Bid- en Dankdag. 's Morgens kwamen de oudere boeren en 's avonds de jongere. Die tijd ligt ondertussen al ver achter ons en in de meeste kerken, net als in Elst, is er geen aparte kerkdienst meer. Toch is de thematiek van Dankdag nog steeds niet passé of achterhaald in mijn ogen. Zelf word ik ook altijd in deze tijd van het jaar vervuld met gevoelens van dankbaarheid die ik in de rest van het jaar ook wel heb, maar die niet zo specifiek om voorrang vragen. Dit jaar zijn ze actueler dan ooit.

Het komt allemaal doordat ik een vrieskistje kreeg van een nicht van mijn man. Zij was met háár man in een nieuw huis met bijbehorende nieuwe keuken getrokken en ze hadden nog een goede vrieskast over, of ik die niet wilde hebben. Ze weten dat ik een bessentuin heb (vier vierkante meter tuin vol met bessenstruiken). Dus zodoende kwam de lege schatkist naar Beuningen en is nu gevuld met bessen: rode, zwarte, blauwe èn kruisbessen. Drie lades vol! Want alhoewel het maar een paar bessenstruiken zijn die ik een jaar of wat geleden heb geplant, toch komen er ladingen vol met bessen van af. Iedere struik geeft zoveel bessen als die kan en vaak nog meer.
Een wonder!

In juli heb ik de meeste bessen geoogst. Vaak 's morgens vroeg, omdat het overdag te heet was. Iedere morgen een handje voor bij mijn ontbijt en de rest zette ik in de geleisuiker om er 's avonds laat jam van te maken. Of ik deed het zorgvuldig in zakjes om ze vervolgens in één van de lades van de vrieskist op te bergen.
En ondanks de vele, lange hete dagen die er waren deze zomer, zijn de bessen toch gegroeid.
Een wonder!

Van de week deed ik de deur van mijn vrieskistje open en trok een la eruit. De zakjes met het rode, blauwe, zwarte en geelgroene bevroren geluk lachten mij toe. Ik roerde meel, boter, suiker en eieren in een beslagkom door elkaar en verdeelde de bessen erover heen en zette het geheel in de warme oven.

Iedere bes een edelsteen. Als een fonkelende robijn. Wat een ontzaglijk rijk gevoel! Het was weer even hartje zomer!! Ik stofzuigde het huis en toen ik klaar was, stond de bessentaart te dampen op het aanrecht. Een paradijselijk gevoel maakte zich van mij meester. En ik begrijp niet hoe het kan: ik heb weliswaar zelf die bessenstruiken destijds geplant en toen het zo warm was water gegeven. Maar waar is die kostelijke zoetzure smaak vandaan gekomen? Hoe zijn de sapstromen tegen alle zwaartekracht in naar boven gekropen en waar halen die kleine kogels die bloedrode, gitzwarte en dieppaarse kleur vandaan? Een wonder!

'Helemaal geen wonder, gewoon de natuur en anders evolutie!', zal er misschien gezegd worden. Maar dan denk ik bij mezelf: dan is voor mij de natuur of de evolutie een wonder! Of: een godsgeschenk! En zachtjes bid ik: Dank u wel, God.

En ik hoop dat ik niet de enige ben die dit geluk ervaart en deze dankbaarheid in zich voelt opborrelen. Mij motiveert het in ieder geval om zorgzaam om te gaan met de Schepping. En ik droom ervan dat er nog vele generaties na mij bessen plukken in de vroege ochtend, jam maken in de late avond, rode en blauwe en zwarte en geelgroene edelsteentjes in de yoghurt bij het ontbijt eten, schatvrieskisten vol met zongerijpte wondertjes tot heerlijke taartjes bakken en rond de eerste woensdag van november prevelen: Dank u wel God!

Goede Dankdag gewenst!
Hartelijke groet, Ds. Aafke E.I. Zaal

KERKDIENSTEN

De kerkdiensten zijn ook te volgen of terug te kijken via de website www.pg-elst.nl of kerkdienstgemist.nl

Zondag 1 november 10.00 uur KERK	Ds. S. Visser organist: J. Jansma
19.00 uur KERK	Taizéviering Henk Minnema organist: J. Jansma
Woensdag 3 november 10.30 uur KERK	***Overbrengen van de gedachtenisstenen*** Ds. A.E.I. Zaal Ds. P.J.G Jeroense
Zondag 8 november 10.00 uur KERK	***Maaltijd van de Heer*** Ds. P.J.G Jeroense organist: D. Luijmes
Zondag 15 november 10.00 uur KERK	Ds. A.E.I. Zaal organist: J. Jansma
Zondag 22 november 10.00 uur KERK	***Zondag Voleinding*** Ds. A.E.I. Zaal Ds. P.J.G Jeroense organist: D. Luijmes m.m.v. G-noot
Zondag 29 november 10.00 uur KERK	***Eerste Advent*** Ds. P.J.G Jeroense organist: D. Luijmes

TOELICHTING DIENSTEN

Taizéviering 1 november 2026
Elke eerste zondag van de maand is er een Taizéviering in de Grote kerk te Elst, van 19.00 tot 19.45 uur. Een viering om even op adem te komen, om de stilte te zoeken, te luisteren naar een Bijbeltekst, een gedicht.

Het is een viering, waarin ook gezongen wordt. Vaak zijn het korte, meditatief gezongen liederen uit Taizé, die enkele keren worden herhaald. En om het oecumenisch karakter te onderstrepen richten we onze aandacht op een zestal iconen. Vijf daarvan keren iedere viering terug, de zesde staat te boek als de icoon van de maand. In de viering van 1 november is Martinus van Tours icoon van de maand, beter bekend als Sint Maarten.

Kun je dat zo zeggen, dat iemand als Sint Maarten icoon van de maand is? Ja, zo kun je dat zeggen. Je kunt zelfs zeggen, dat ieder mens een icoon is. Wij tonen het menselijk gezicht van God, of we dat nu willen of niet. Onze waardigheid hangt ermee samen.

Ook een bedelaar is een icoon, waar het menselijk gezicht van God doorheen straalt. En al heeft Martinus het misschien niet zo ervaren, toen hij een bedelaar de helft van zijn rode mantel gaf – hij handelde er wel naar.

Die rode mantel: het was niet zomaar een mantel. Martinus van Tours was officier in het Romeinse leger, lid zelfs van de keizerlijke garde. En alleen als je lid van die keizerlijke garde was, mocht je zo'n rode mantel dragen. Hoe kun je dan zo'n statussymbool in tweeën snijden en de helft aan een paria geven? Mede-officieren zullen

woedend zijn geweest. En de soldaten zullen hun commandant hebben uitgelachen, niet in zijn gezicht natuurlijk, besmuikt onder elkaar.

Maar die nacht kreeg Martinus een droom. Opnieuw stond hij oog in oog met de bedelaar, aan wie hij de helft van zijn mantel had afgestaan. “Ik was naakt en jij hebt mij gekleed”: zei de man. Het bleek Christus zélf te zijn.

Martinus verliet het leger, liet zich dopen en werd uiteindelijk bisschop van Tours.
Dit alles resoneert in mij, als ik oog in oog sta met de icoon van Sint Maarten op 1 november 2026. Wie gaat er met mij mee?
Henk Minnema

Overbrengen van de gedachtenisstenen
Op woensdag 3 november om 10.30 uur worden de gedachtenisstenen die nu een vol kalenderjaar of langer in de kapel liggen, overgebracht naar de oude doopvont in de Sint Maartenshof, de tuin bij De Ruimte. In een kleine viering in de Grote Kerk gedenken we de naasten die ons ontvallen zijn. Vervolgens gaan we naar de tuin. Ook daar is een kort moment van aandacht en stilte, met een gedicht en een zegening.
Als we de stenen hebben neergelegd, is er tijd om elkaar te ontmoeten in De Ruimte. De betrokken families worden zover mogelijk uitgenodigd. Ook andere gemeenteleden die dit liturgisch moment willen meemaken, zijn van harte welkom.

Heilig Avondmaal aan huis
Op zondag 8 november zal in de dienst op zondagmorgen het Heilig Avondmaal weer bediend worden. In de week die voorafgaat aan deze dienst is er op donderdag 5 november weer de mogelijkheid om thuis brood en druivensap te ontvangen. Mocht u hiervoor graag in aanmerking komen, dan kunt u zich opgeven bij het kerkelijk bureau (info@pg-elst.nl). Er wordt dan een afspraak met u gemaakt voor het tijdstip waarop een diaken en ik bij u langskomen. In een korte liturgische dienst (15 minuten) wordt de maaltijd van de Heer gevierd, in verbondenheid met de gemeente die op zondag samenkomt. Als u graag wil dat er iemand anders ook bij aanwezig is bij de huisviering, mag dat natuurlijk ook! Schroom niet om u aan te melden! Deel gerust in deze bijzondere momenten. Van harte uitgenodigd!
Ds. Aafke Zaal

AGENDA ACTIVITEITEN EN BIJEENKOMSTEN NOVEMBER

Er zijn e-mailadressen en telefoonnummers vermeld bij de personen die informatie over een activiteit kunnen geven.
De redactie is niet verantwoordelijk voor de data en tijden die in de agenda genoemd worden.
De organisatoren van de activiteiten hebben de verantwoordelijkheid.

elke werkdag ***Morgengebed***
9.00-9.15 uur De Ruimte
info: Henk Minnema
Een dagelijks moment van bezinning met tekst, zang en gebed.

elke dinsdag ***Dagkoor De Ruimte***
13.00-15.00 uur De Ruimte
info: Herman Schimmel

elke woensdagmorgen ***Crea(t)uur***
10.00-12.00 uur De Ruimte
info: Mien Floors of Bertie Weernekers
Neem je hobby mee naar De Ruimte. Om 10.00 uur drinken we een lekker kopje koffie of thee met elkaar.

elke donderdagavond ***Eten en Ontmoeten***
17.30-19.30 uur De Ruimte
info: Marja de Leeuwerk
Kom en schuif aan. Samen eten zonder zelf te hoeven koken is makkelijk en brengt gezelligheid. Aanmelden is mogelijk tot 12 uur op de woensdag voorafgaand bij het kerkelijk bureau.

elke vrijdagmorgen ***De Stamtafel actueel***
10.00-11.00 uur De Ruimte
info: Jeroen Jeroense
Elke vrijdagochtend een item uit de actualiteit. Geen enkel onderwerp wordt geschuwd. Zoek een plaatsje aan de tafel.

zaterdag 31 oktober ***Orgelconcert-Halloween***
20.00 uur Kerk
IJsbrand ter Haar
Zie pagina 20

vrijdag 6 november ***Ruimtewandeling***
13.00–17.00 uur De Ruimte
info: Bouwe Idzenga
Inspirerend om met anderen nieuwe wegen te gaan. Al wandelend leer je elkaar beter kennen.

zaterdag 7 november ***Kunst in de Grote Kerk***
13.30-16.30 uur Grote Kerk
info: Jan Obbema

maandag 9 en 23 november ***Spelletjesmiddag***
14.30-16.00 uur De Ruimte
Kom eens langs, de koffie en thee staan klaar. We spelen verschillende spelletjes.
info: Els den Daas, Joke Crajé

maandag 9 en 23 november ***Meditatie***
20.00 uur Grote Kerk ***in De Grote Kerk***
info: Els Meulbroek

woensdag 11 november ***Theologisch café***
20.00-21.30 uur De Ruimte
info: Jeroen Jeroense of Dick Kruijt

maandag 16 november ***Poëziekring***
15.00-16.30 uur, De Ruimte
info: Joleen Kruijt

woensdag 18 november ***Filmavond***
20.00 uur De Ruimte ***The Help***

zondag 21 november ***Gedenken***
Kerk is open van 15.30-17.00 uur

maandag 23 november ***Lectori Salutem***
donderdag 26 november
De Ruimte

woensdag 25 november ***ABC kring***
20.00-21.30 uur De Ruimte
of bij iemand thuis

zondag 13 december ***Schrijfactie Amnesty***

Bericht van het kerkelijk bureau en de koster

Beste kerkleden,
In het verleden is het voorgekomen dat geplande activiteiten niet worden overlegd met de koster of het kerkelijk bureau over de beschikbaarheid van de diverse ruimtes.
Hierdoor ontstonden vervelende situaties.
Om teleurstelling te voorkomen doen wij een dringende oproep altijd contact op te nemen, zodat wij in de agenda van De Ruimte en de Kerk kunnen kijken of er mogelijkheden zijn.

Er kan een sleutel van De Ruimte of Kerk worden geleend, maar vanaf nu dient iedereen zich te registreren in een bijbehorend schriftje, zodat wij, die in wisseldienst werken, altijd weten wie de sleutel heeft. Ook al is de uitleen maar van korte duur. Dat zal even wennen zijn.

Voor ons is dat van belang, omdat wij afwisselend in het kerkelijk bureau aanwezig zijn. Zo kunnen wij altijd nagaan waar de sleutels zijn.
Wij hopen op jullie medewerking.
Rob Coenen, Marieke Alblas, Gerburg Frenzel

TOELICHTING AGENDA

Meditatie in De Grote Kerk
Elke twee weken op maandagavond klinkt in de kerk het geluid van de klankschaal: welkom bij de meditatie.
Een Bijbeltekst, een gedicht, daarna zijn we stil en reflecteren we op wat we hoorden of we verblijven in de stilte.

In november gaan we verder met het Onze Vader als leidraad voor de meditaties aan de hand van het boekje God ademen van Marion Küstenmacher, theoloog en mystica.

Maandag 9 en 23 november
Grote Kerk: 20.15 uur tot 21.00 uur (deur open 20.00 uur).

Van harte welkom. Meer informatie?
Els Meulbroek

Poeziekring maandag 16 november
Voor deze bijeenkomst heeft Els Meulbroek een selectie gemaakt van gedichten van de in 2025 overleden dichter Esther Jansma (1958-2025). We starten om 15.00 uur in De Ruimte. Indien je mee wilt doen incidenteel of elke maandag en nog niet op de mailinglijst staat, dan graag een berichtje naar joleenkruijt

Film die er toe doet:
The Help (La Couleur des Sentiments)
Woensdagavond 18 november 2026
Inloop: 19.30 uur
Film: 20.00 – 22.00 uur
Plaats: De Ruimte

Vanavond maken we kennis met Skeeter, Aibileen en Minny, drie vrouwen wier levens elkaar kruisen in het Mississippi van de jaren zestig. In een samenleving waarin raciale ongelijkheid de dagelijkse realiteit bepaalt, vinden zij de moed om hun verhalen te delen en de stilte te doorbreken.

In The Help (La Couleur des Sentiments) wordt hun verhaal verteld met warmte, humor en ontroering. Wat begint als een reeks persoonlijke getuigenissen groeit uit tot een krachtige confrontatie met vooroordelen, onrecht en de moed die nodig is om verandering in gang te zetten.

Terwijl Skeeter, Aibileen en Minny ieder op hun eigen manier zoeken naar waardigheid, erkenning en vrijheid, ontdekken zij hoe groot de impact kan zijn van een stem die gehoord wordt. De film laat zien dat vriendschap kan ontstaan op de meest onverwachte momenten en dat kleine daden van moed grote gevolgen kunnen hebben.

The Help stelt vragen die ook vandaag nog actueel zijn: hoe ga je om met ongelijkheid die als vanzelfsprekend wordt beschouwd? En welke verantwoordelijkheid draag je wanneer je getuige bent van onrecht?
Een indrukwekkende en hartverwarmende film die raakt door haar menselijkheid, haar scherpte en haar geloof in de kracht van verhalen.
Jeroen Jeroense, Sita Kiestra, Marius Ouborg, Petra Zey

Zaterdag 21 november Gedenken
Als alles duister is,
ontsteek dan een lichtend vuur dat nooit meer dooft,
Vuur dat nooit meer dooft.

Ook dit jaar zetten we de kerkdeuren weer open voor een moment van gedenken.
Op zaterdag 21 november, de zaterdag voor Zondag Voleinding, kunt u van 15.30 tot 17.00 uur een kaarsje aansteken, luisteren naar muziek en bieden we een luisterend oor.
We nodigen u hiervoor van harte uit.

Bericht van de leeskring Lectori Salutem
De laatste bijeenkomsten van 2026 zijn op maandag 23 november om 20.00 uur en donderdag 26 november om 14.00 uur in De Ruimte.
We bespreken dan Coco Schrijber: 'Het gezoem van bijna alles'. (2026) Een jonge roman dus, hij stond op de shortlist van de Libris Literatuur Prijs.
Inhoud: Veel in het leven overkomt je, in veel van wat je wilt ben je machteloos. Deze ervaring herinnert Cato Goudschenker, denker en postbode, aan haar belofte aan zichzelf: in haar leven dingen te ondernemen die boven haar macht liggen. Niet laf te zijn. En ze doet het! Heel onverwachte dingen.

Een rijk en gevarieerd boek over een positief ingesteld iemand die haar naam eer aan doet. Met diepgang en ook nog eens leuk om te lezen.

Trouw: 'Uit deze tour de force haalt elke lezer wel een belangrijk inzicht over het eigen leven.
Aukje Spoelstra aukje@spoelstranet.nl

ABC-kring
In september is de ABC-kring weer voor het eerst na de zomerstop bij elkaar gekomen. De groep bestaat momenteel uit tien jonge mensen die graag ook het komende jaar weer geregeld bij elkaar willen komen om rondom de thema's van geloof en leven met elkaar in gesprek te gaan.

Op de eerste bijeenkomst hebben we in samenspraak met elkaar voor een iets andere opzet gekozen dan afgelopen jaren, zodat een aantal bijeen-komsten ook zonder predikant en/of jeugd- en jongerenwerker plaats kunnen vinden. De nieuwe opzet is als volgt: in het komende jaar zijn er 3 x 3 bijeenkomsten.

De eerste bijeenkomst behandelt steeds een inhoudelijk thema en wordt verzorgd door Aafke en/of Lisette. De tweede bijeenkomst is een verdieping die verder gaat op de inhoud van de eerste bijeenkomst en wordt door de groepsleden zelf vormgegeven, zo nodig met ondersteuning vooraf van predikant/ jeugd- en jongerenwerker. De derde bijeenkomst bestaat iedere keer uit een activiteit (bijvoorbeeld samen naar het concert Geef Licht, de diensten in de Stille Week bezoeken, een gezellige borrel ter afsluiting van het seizoen).

De drie series worden vormgegeven naar aanleiding van het overkoepelende thema 'Vader, Zoon en Heilige Geest'. Als de rest van de avonden dit jaar net zo inspirerend zullen zijn als de eerste bijeenkomst, dan belooft het een mooi jaar te worden! Wie geïnteresseerd is om zelf ook mee te doen, kan contact opnemen met ds. Aafke Zaal, telefoonnummer 06-28167423.

De eerst serie van drie avonden vindt plaats op

Woensdag 28 oktober	20.00-21.20 uur in De Ruimte
Woensdag 25 november	20.00-21.30 uur in De Ruimte/bij iemand thuis
Woensdag 9 december	20.00-21.30 uur in kerk (concert Geef Licht)

De tweede serie van drie avonden vindt plaats op

Woensdag 20 januari	20.00-21.20 uur in De Ruimte
Woensdag 17 februari	20.00-21.30 uur in De Ruimte/bij iemand thuis
Donderdag 25 maart	20.00-21.30 uur in de kerk (Witte Donderdag)

De derde serie van drie avonden vindt plaats op

Woensdag 21 april	20.00-21.20 uur in De Ruimte
Woensdag 26 mei	20.00-21.30 uur in De Ruimte/bij iemand thuis
Woensdag 23 juni	20.00-21.30 uur (borrel)

Hartelijke groeten, Ds. Aafke Zaal, Lisette Brandsma, Alle ABC-ers

Woensdagavond 9 december Concert Geef Licht
Op woensdag 9 december organiseren we voor de vijfde (!) keer een concert voor en met vluchtelingen in de Grote Kerk. Iedereen is van harte welkom. Onder de titel 'Geef Licht' vragen we deze avond met muziek in verschillende stijl, aandacht voor vluchtelingen.

Helaas zijn er nog elke dag miljoenen mensen over de hele wereld op de vlucht. Niemand laat zonder reden zijn familie, vrienden en bezittingen achter. Vluchtelingen kunnen niet anders. Ze vluchten voor onderdrukking, oorlog en geweld. Als vluchtelingen in Nederland komen zijn ze wel veilig, maar moeten opnieuw beginnen in een andere samenleving. Ze spreken de taal nog niet, hebben geen familie of vrienden in de buurt en zijn onzeker over hun toekomst. Met een concert voor en met vluchtelingen willen we 'licht' geven in de moeilijke situatie waarin deze plaatsgenoten zich bevinden. Muziek is een taal die mensen uit verschillende culturen verbindt. Zoals elk jaar is er een diversiteit aan muziek: de Houseband treedt op; een Wereldvrouwenkoor en een band met muziek uit het Midden-Oosten en we werken nog aan een kinderkoor. *Zie pagina 19*.

Kom op woensdag 9 december om 19.30 uur naar de Grote kerk van Elst. Aan dit concert werkt PG-Elst samen met Vluchtelingenwerk Overbetuwe.

Voorafgaand aan het concert is er een maaltijd, waar ieder een eigen gerecht meeneemt. Start maaltijd in De Ruimte om 17.45 uur; inloop vanaf 17.15 uur. Meer informatie in de volgende Onderweg, op de website en in de Blikvanger. We zien uit naar een inspirerende avond met bijzondere ontmoetingen, gezelligheid en muziek.
Werkgroep Geef Licht
Linda Medendorp, Kees van Nes, Lisette Brandsma, Chary Altyyev, Ds. Jeroen Jeroense

Zondag 13 december 2026
Schrijfmarathon Amnesty International
Op zondag 13 december 2026 staat de schrijf-marathon voor Amnesty International weer op de planning. Op veel plekken in ons land wordt in deze week geschreven en ook wij doen dit jaar weer mee. Voor de twaalfde keer!

De brieven die we vorig jaar hebben geschreven hebben velen geholpen. Doe dus mee met de grootste briefschrijfactie van Nederland!
Tijdens Write for Rights komen we ieder jaar in actie voor mensen die onterecht vastzitten of worden bedreigd vanwege hun werk, mening of om wie ze zijn. We sturen brieven naar koningen, ministers en presidenten en vragen hun een einde te maken aan onrecht. Ieder jaar levert dat succesen op. Activisten komen vrij, discriminatie stopt, daders worden berecht. We willen graag iedereen oproepen om mee te schrijven. We gaan er dit jaar in De Ruimte weer een evenement van maken met broodjes en soep.

We hopen daarom dat er weer zo veel mogelijk mensen meedoen aan de actie. Om met ons mee te kunnen schrijven heeft u een briefpakket nodig. Dit kunt u zelf kosteloos bestellen of direct downloaden via de Amnesty website. Maar u kunt ook een mail sturen naar schrijf-marathonelst@pg-elst.nl. Dan brengen wij het graag bij u langs. Wij zorgen ervoor dat op 13 december de voorbeeldbrieven op allerlei manieren beschikbaar zijn. We houden u op de hoogte via facebook PG Elst, via de website en via de Blikvanger.

Noteer dus in uw agenda: 13 december: 'Brieven schrijven tegen onrecht!'
Mochten er vragen of ideeën zijn, stuur gerust een mailtje naar schrijfmarathonelst@pg-elst.nl
We hopen jullie allemaal te zien!
Dennis Janssen, Romanie van der Kaa en Eline Janssen

Deadlines Onderweg 2027

De Onderweg verschijnt met ingang van januari 2027 niet meer 10 keer per jaar maar gaat naar 6 nummers. Voor het laatste nieuws verwijzen we u naar de website en de Scipio app.

De redactie houdt verder de agenda activiteiten bij en we blijven u goed informeren.

Onderweg februari/maart	*24 januari 2027*
Onderweg april/mei	*21 maart 2027*
Onderweg juni/juli/augustus	*23 mei 2027*
Onderweg september	*22 augustus 2027*
Onderweg oktober/november	*19 september 2027*
Onderweg december/januari '28	*21 november 2027*

De deadlines zijn steeds op zondag tot 18.00 uur. Eerder insturen is uiteraard altijd mogelijk, graag zelfs. Het e-mailadres van de redactie is onderweg@pg-elst.nl
De redactie

Gedicht van de maand

Esther Jansma (1958-2025)

Luister

De dichter is niet wijzer dan andere mensen.
Hij is niet mooier, niet hoger, niet duurder
hij staat niet dichterbij hij maakt niet uit welke
verhevenheid, god – hij is dat allemaal niet.

Het enige wat hij deed is zijn oor te luisteren leggen
langer te luisteren, de beweeglijke vreemdheid
willen notuleren en daarbij steeds de mist
ingaan en dan weer repareren.

Gedichten weten meer dan hun makers
in dit nu, in dit volgende nu kunnen weten.
Ze zijn gestolde aandacht, herstelsels van tijd.

Daarom bestaan er geen dichters.
Ik wil dat dichters niet bestaan.
Iedereen kan luisteren en blijven proberen.
Ook jij die geen hij is, ook jij ergens anders
ook jij die dit ik is: luister.

In haar laatste bundel 'We moeten 'misschien' blijven denken' lijkt Esther Jansma terug te kijken en te mijmeren over het werk van een dichter, op haar jaren van dichten. Op het luisteren wat zij steeds deed. Ze roept ons op te luisteren, wij kunnen het allemaal.

Esther Jansma luistert in haar gedichten vaak naar flarden, onderzoekt hoe deze passen in een geheel in het verleden. Niet verwonderlijk: zij was archeologe en later hoogleraar Dendrologie (onderzoeken van de ouderdom van bomen door de jaarringen te bestuderen).

Tijdens de poëziemiddag op 16 november gaan we op zoek in haar werk naar de verborgen betekenis van resten zoals ze zelf schrijft in haar gedicht Archeologie:

…. De dichter die ik zijn wil
de voddenman, verzamelaar van
resten, momenten, barsten in dingen …..

Els Meulbroek

UIT DE GEMEENTE

OMZIEN NAAR ELKAAR

Wilt u bezoek, heeft u behoefte aan een gesprek of aandacht? Of heeft u misschien hulp nodig? Onze predikanten helpen u graag verder.

Ds. Jeroen Jeroense
Ds. Aafke Zaal
Ds. Martin de Jong

SAMEN DELEN

Heeft u iets bijzonders meegemaakt dat u wilt delen met andere gemeenteleden? Stuur een berichtje naar onderweg@pg-elst.nl of breng het even langs bij het kerkelijk bureau.

LIEF-EN-LEEDBRIEF

Voor u als gemeentelid bestaat ook de mogelijkheid zich op te geven voor de Lief-en-leedbrief.
De Lief-en-leedbrief verschijnt als aangemelde gemeenteleden lief of leed willen delen met de gemeente en een bericht insturen over bijvoorbeeld een geboorte, huwelijk, ziekte of overlijden in de familie.

U kunt zich opgeven als gemeentelid om ook de Lief-en-leedbrief te ontvangen via het adres liefenleedbrief@pg-elst.nl
Wilt u in de mail uw naam, adres en telefoonnummer vermelden?

We gedenken Jan Coenen
Op zaterdag 3 oktober jongstleden overleed Jan Hendrik Andries Coenen, in het hospice in Bemmel. Jan was geboren op 26 mei 1940 in Elst en heeft zijn hele leven in Elst gewoond. Nog maar amper 5 maanden daarvoor had Jan zijn vrouw Wil verloren. Een groot verlies voor zijn dochters Rosalie en Mariëlle en hun gezinnen. En ook voor ons als gemeente. Want zowel Wil als Jan waren vertrouwde gezichten in onze gemeente: ze waren trouwe kerkgangers die week in week uit de kerkdiensten bijwoonden en door de jaren heen waren ze op vele andere terreinen van het gemeenteleven actief. Ze waren onderdeel van een trouwe vriendengroep in en om de kerk.

In de dienst voorafgaande aan zijn begrafenis staken zijn kleinkinderen kaarsen aan en zetten Jan in het licht. Zijn dochters haalden herinneringen op aan hun vader en schilderden met woorden wie hun vader voor hen was geweest. Jans twee oudste kleinzoons brachten de steen met zijn naam erop naar de gedachteniskapel en Jans jongste kleinkinderen lazen een prachtig en persoonlijk gedicht voor. Ook klonken er mooie en vertrouwde liederen en waren en foto's te zien waarop het leven van en met Jan de revue passeerden. We lazen in de dienst uit Openbaring 21 en legden die tekst naast het leven van Jan.

Woorden als 'schoonheid', 'nabijheid', 'betrokkenheid' lichtten eruit op en vertelden iets over de toekomst en het leven bij God zoals Johannes dat voor zich ziet in zijn visioenen. Woorden die ook oplichtten in het leven van Jan: in hoe hij in het leven stond en met mensen omging. Jan vertrouwde erop dat voorbij de grenzen van de dood er nog een ander, een nieuw leven gloorde voor hem. En dat God ook daar voor hem is als een Herder die hem voert naar groene weiden en vredig water. Want zo had hij God ook leren kennen in zijn leven: als een herder. In dat vertrouwen hebben wij Jan losgelaten en uit handen gegeven en overgegeven in de handen van God.

Wij wensen zijn kinderen, kleinkinderen, familie, vrienden en buren en allen die hem zullen missen van harte sterkte en de kracht van God toe voor de komende tijd.
Ds. Aafke Zaal

We gedenken

Evert Willem Breunissen
Hij is op 14 oktober overleden in de leeftijd van 70 jaar en woonde te Elst.

Dhr. Van Harten, Elst is
op 79-jarige leeftijd overleden.

Dhr. Weeder, Elst is op 77-jarige leeftijd overleden.

We gedenken hen met de woorden:
Niemand leeft voor zichzelf,
Niemand sterft voor zichzelf.
We leven en sterven voor God onze Heer,
Aan hem behoren wij toe.

We wensen de families veel sterkte toe.

Een familielid kan ook een in memoriam schrijven om de overledene te gedenken, met name als er geen predikant bij het afscheid betrokken is. Daarnaast bestaat ook de mogelijkheid om bijvoorbeeld voor een vriend of PVD-ster, uiteraard na overleg met de familie, een in memoriam te schrijven.
De redactie

Onze jarige van 90 jaar en ouder
Op 21 november hoopt mevr. P.B.Leewerick haar 91e verjaardag te vieren.

Het redactieteam van Onderweg feliciteert haar van harte met deze feestelijke dag. Natuurlijk kunnen gemeenteleden een kaartje sturen. Onze ouderen stellen dat zeer op prijs.

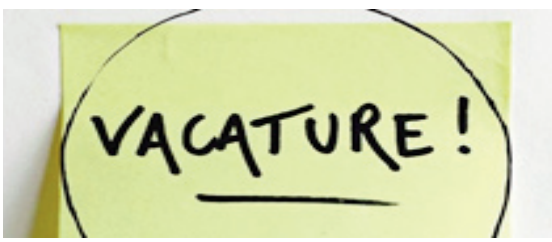
Bedankt
Beste gemeenteleden,
Enkele weken geleden mocht ik de bloemengroet ontvangen. Daarvoor wil ik hierbij mijn dank uitspreken. Via mijn vrouw Irjan, hoor ik dat vele gemeenteleden mij groeten en sterkte toewensen. Inmiddels is bekend geworden hoe men mij verder wil behandelen, namelijk via bestraling. Ik heb veel vertrouwen dat het weer goed komt, net zo als na de operatie waarna ik weer kan lopen en minder pijn heb. Hartelijke groet en hopelijk spoedig tot ziens.
Barth Donkersloot.

Heel hartelijk dank voor de bloemen, kaarten, bezoekjes, berichtjes enzovoort die ik mocht ontvangen vanuit de kerkelijke gemeente.
Het doet goed dat zoveel mensen met mij en mijn man Jaco meeleven.
Inmiddels ben ik geopereerd en het gaat steeds beter met me.
Er volgen nog wel een paar bestralingen, maar we zien de toekomst met vertrouwen tegemoet!
Hartelijke groet, Ina Schoenmaker

KERKENRAAD

KERKRENTMEESTERS

Personeel en vacatures:

Herhaalde oproep: nieuwe kerkrentmeesters gezocht!

In de vorige Onderweg plaatsten we een oproep voor nieuwe kerkrentmeesters. Tot op heden hebben we nog onvoldoende aanmeldingen ontvangen. Daarom brengen we deze belangrijke vacatures opnieuw onder uw aandacht.

Per januari 2027 ontstaan binnen het College van Kerkrentmeesters vier vacatures:

- Kerkrentmeester Secretaris
- Kerkrentmeester Penningmeester
- Kerkrentmeester Personeelszaken & Verzekeringen
- Kerkrentmeester Communicatie (nieuw)

Waarom is dit zo belangrijk?
Het werk van de kerkrentmeesters vindt vaak achter de schermen plaats, maar is onmisbaar voor het leven en werken van onze gemeente. Zonder goed beheer van financiën, gebouwen, personeel, verzekeringen en communicatie kan de gemeente haar missionaire, pastorale en diaconale taken niet goed uitvoeren.

Kerkrentmeesters zorgen ervoor dat er een kerkgebouw is om samen te komen, dat medewerkers hun werk kunnen doen, dat de financiën op orde zijn en dat plannen voor de toekomst mogelijk worden gemaakt. Kortom: zij creëren de randvoorwaarden waardoor het gemeenteleven kan bloeien.

Ook voor taakdragers
Sinds september werken we met een lichtere bestuursstructuur. Dat betekent dat deze functies niet per se door kerkenraadsleden hoeven te worden vervuld. Ook als taakdrager kunt u een waardevolle bijdrage leveren met de kennis, ervaring en talenten die u meebrengt.

Denk eens mee
Misschien ziet u zichzelf niet direct in een bestuurlijke rol. Toch kan juist uw ervaring op het gebied van administratie, financiën, personeelszaken, communicatie of organisatie van grote waarde zijn. Vaak blijkt een functie beter te passen dan men vooraf denkt.

Om voldoende tijd te hebben voor een goede overdracht en inwerkperiode, komen we graag nu al in contact met geïnteresseerden.
Zo kunnen nieuwe kerkrentmeesters rustig worden meegenomen in het werk voordat de vacatures daadwerkelijk ontstaan.

Wilt u vrijblijvend meer weten of eens van gedachten wisselen over een van deze functies? Neem dan gerust contact op met Mark Zey, voorzitter van het College van Kerkrentmeesters.

Samen dragen we verantwoordelijkheid voor een sterke, gastvrije en toekomstbestendige gemeente. Uw inzet kan daarbij het verschil maken.

Actie Kerkbalans

Kerkbalans 2027 in voorbereiding
Van 16 januari tot en met 30 januari 2027 vindt de jaarlijkse actie Kerkbalans plaats. Inmiddels is de werkgroep Kerkbalans voor het eerst weer bij elkaar gekomen om de voorbereidingen op te starten.

Tijdens deze eerste bijeenkomst zijn de verschillende werkzaamheden verdeeld en zijn de eerste afspraken gemaakt. De komende periode worden onder meer de brieven opgesteld, wordt gewerkt aan de planning van de actie en krijgt ook het ontwerp van de folder steeds meer vorm. Achter de schermen wordt dus alweer hard gewerkt om van Kerkbalans 2027 een succesvolle actie te maken.

Kerkbalans is van groot belang voor onze gemeente. Dankzij de financiële bijdragen van gemeenteleden kunnen wij ook in de toekomst samen kerk-zijn. De opbrengst van Kerkbalans maakt het mogelijk om onze kerkgebouwen in stand te houden, activiteiten te organiseren, pastoraat en diaconaat vorm te geven en een plek van ontmoeting en geloof te blijven voor jong en oud.

We worden uitgenodigd om niet alleen naar vandaag te kijken, maar ook naar de toekomst van onze gemeente. Samen dragen we de verantwoordelijkheid om de kerk door te geven aan volgende generaties.

De werkgroep Kerkbalans houdt u de komende maanden graag op de hoogte van de voorbereidingen en verdere ontwikkelingen.

Werkgroep Kerkbalans 2027

Medewerkers gevraagd
Nog even en het is weer zover, de Actie Kerkbalans komt er aan.
De actie Kerkbalans wordt in 2027 gehouden in de periode van zaterdag 16 januari 2027 tot en met zaterdag 30 januari 2027. Het motto is: 'Geef vandaag voor de kerk van morgen'.

OPROEP: Ook dit jaar hebben we weer medewerkers nodig die de deuren langs gaan om onze kerkbalansfolder en het toezeggingsformulier te brengen en binnen ongeveer twee weken het antwoord weer op te halen. Wilt u ook meedoen? Het is erg leuk om op een andere manier gemeenteleden eens te ontmoeten.
Graag opgeven bij ondergetekenden. Ook hier geldt 'Vele handen maken licht werk'.

Voor degenen die al hebben toegezegd mee te willen werken: de uitgifte van de kerkbalansfolders en de toezeggingsformulieren uw 'wijk' is op donderdag 14 januari 2027 en de inleveravond is donderdag 4 februari 2027 in De Ruimte.
Namens het College van Kerkrentmeesters,
Arie Kattouw
Adri Smelt

Werkzaamheden aan de Grote Kerk in volle gang
Wie de afgelopen weken langs de Grote Kerk is gekomen, heeft het ongetwijfeld gezien: er wordt hard gewerkt aan het onderhoud van ons kerkgebouw. De leidekkers zijn druk bezig met de dak werkzaamheden, de schilders zorgen ervoor dat het houtwerk weer goed beschermd is tegen weer en wind, en ook de aannemer coördineert diverse herstel- en onderhoudswerkzaamheden.

Dit onderhoud is noodzakelijk om ons bijzondere en beeldbepalende kerkgebouw in goede staat te houden voor de toekomst. Hoewel veel van het werk zich hoog op het dak of achter de steigers afspeelt en daardoor niet altijd direct zichtbaar is, wordt er dagelijks veel werk verzet door vakmensen die hun expertise inzetten voor het behoud van ons kerkelijk erfgoed.

We zijn dankbaar voor de inzet van alle betrokken partijen en voor het geduld van gemeenteleden en bezoekers die tijdens de werkzaamheden soms met tijdelijke beperkingen worden geconfronteerd. Als College van Kerkrentmeesters

volgen we de voortgang nauwgezet en zijn we verheugd dat de werkzaamheden volgens planning verlopen.

Zo werken we samen aan het behoud van een kerkgebouw dat al generaties lang een plaats van ontmoeting, geloof en verbondenheid is, en dat ook voor toekomstige generaties behouden mag blijven.

Vastgoed Commissie
Op 8 oktober kwam de Vastgoed Commissie bijeen voor haar najaarsvergadering met Eric Zwartkruis (vz), Maarten Hekkelman (pnm CvD), Henk Kiestra, Paul Numan, Mark Zey (vz CvK), Luuk ten Hooven (KKG), Judy Hendriks (Sterk Vastgoed), Jaco Schoenmaker en Arie Kattouw (Secr). Tijdens deze bijeenkomst is gesproken over diverse onderwerpen die betrekking hebben op het beheer, onderhoud en de toekomst van de gebouwen en eigendommen van de Protestantse Gemeente Elst.

De commissie heeft onder meer stilgestaan bij de actuele ontwikkelingen binnen het vastgoedbestand, de voortgang van lopende onderhoudszaken en de samenwerking met de betrokken beheerders en adviseurs. Ook is gesproken over het meerjarenonderhoud van de verschillende panden en de wijze waarop het vastgoedbeheer ook in de komende jaren zorgvuldig kan worden vormgegeven.

Daarnaast werd vooruitgekeken naar enkele veranderingen binnen de commissies en colleges. Daarbij is aandacht besteed aan kennisoverdracht en continuïteit, zodat het beheer van de eigendommen van onze gemeente ook in de toekomst goed geborgd blijft.

Het vastgoed van onze gemeente vormt een belangrijke basis voor het kerkelijk leven. Een zorgvuldig beheer vraagt voortdurende aandacht voor onderhoud, duurzaamheid, verhuur, financiën en toekomstbestendigheid. De Vastgoedcommissie levert hierin, samen met het College van Kerkrentmeesters, een waardevolle bijdrage.

De commissie kijkt terug op een constructieve vergadering en vervolgt haar werkzaamheden in 2027 met de voorjaars- en najaarsbijeenkomsten.
Vastgoed Commissie

Diaconie

Grote inzamelingsactie op 11 en 12 december voor de Voedselbank Overbetuwe en Lingewaard, dat doen we samen

Na het enorme succes van de afgelopen jaren organiseren wij ook dit jaar een grote inzamelingsactie voor de Voedselbank Overbetuwe en Lingewaard.

De actie wordt georganiseerd door de gezamenlijke kerken uit Overbetuwe en Lingewaard (Molukse, katholieke en protestantse kerken), Stichting Leergeld Oost Betuwe, de Rotaryclubs en de Lions. Vorig jaar stonden we met ruim 400 vrijwilligers (jong en oud), waaronder vele kerkleden, bij 29 supermarkten in Overbetuwe, Lingewaard en Arnhem Schuytgraaf. Zowel de samenwerking als de opbrengst (2.000 kratten vol met artikelen met een waarde van ruim € 100.000 (inclusief giften van de supermarkten zelf)) was een groot succes. Dit jaar willen we dat graag evenaren en zo mogelijk overtreffen. Daar hebben wij uw hulp voor nodig.
Doet u dit jaar (ook weer) mee?

Uw bijdrage voor de Voedselbank
Veel mensen zijn genoodzaakt gebruik te maken van de Voedselbank. Op vrijdag 11 en zaterdag 12 december kunt u naast uw eigen boodschappen bij uw deelnemende supermarkt ook iets kopen voor mensen die afhankelijk zijn van de Voedselbank. Dit mag van alles zijn en iets dat past bij uw portemonnee. Ook artikelen uit uw voorraadkast kunt u deze dag bij ons inleveren en natuurlijk uw DE-punten.
Uw bijdrage is van harte welkom. Wij zorgen ervoor dat de artikelen die u koopt bij de Voedselbank worden afgeleverd. Een financiële bijdrage kunt u storten op NL61Rabo0104083255 ten name van de Voedselbank onder vermelding van Voedselbankactie Over-Linge december 2026.

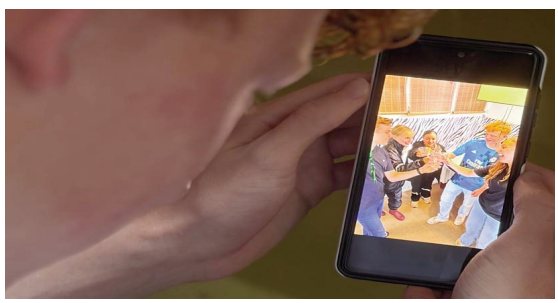
Meedoen als vrijwilliger? Dat kan, graag zelfs!
Wilt u naast het geven van enkele artikelen meedoen als vrijwilliger aan deze actie, dan juichen wij dat van harte toe. Wij staan zowel vrijdag 11 als zaterdag 12 december van 10-18.00 uur in twee tijdsbestekken van vier uur in zoveel mogelijk supermarkten in Overbetuwe en Lingewaard. Per tijdsbestek zijn wij met vier mensen aanwezig (om klanten te informeren bij binnenkomst, om de kraam in de winkel met voedselbankartikelen te bemensen en om de artikelen in ontvangst te nemen). Per supermarkt hebben we dus 16 mensen (jong en oud) nodig. Uw/jouw hulp (voor één of twee shiften van 4 uur) is van harte welkom. Als je het leuk vindt om te helpen geef je dan uiterlijk 27 november op bij Peter Wannet met vermelding van je naam en eventuele voorkeur van tijd en supermarkt.
Fijn als je ook je vrienden, mede-kerkleden, clubgenoten en familie enthousiasmeert om mee te doen en mee te helpen.

Samen staan we sterk voor de mensen die gebruik moeten maken van de Voedselbank Overbetuwe en Lingewaard. Wij hopen van harte dat deze oecumenische actie weer een groot succes wordt. Alvast veel dank voor uw hulp en bijdrage.
Organisatieteam Voedselbankactie Overbetuwe-Lingewaard namens deze Jan Luiten en Wichert van Olst

Eenzaamheid onder jongeren.
Wist je dat bijna 1 op de 4 jongeren van 16 tot en met 25 jaar zich eenzaam voelt? In 2024 gaf ruim de helft van de jongeren die de GGD – vragenlijst invulden aan, zich enigszins tot sterk eenzaam te voelen. Ook onder scholieren van 12 tot en met 16 jaar komt eenzaamheid voor: in 2023 gaf 1 op de 10 aan zich meestal of altijd eenzaam te voelen.

Tijdens de week tegen eenzaamheid hebben we daarom stil gestaan bij hun eenzaamheid. Met deze foto – expositie hebben de jongeren zelf een beeld gegeven wat eenzaamheid voor hen betekent.
Wat ervaren zij, wat herkennen zij bij zich zelf en wat helpt wanneer je je alleen voelt?
Tijdens het afgelopen zeilkamp gingen de jongeren met elkaar in gesprek, over de momenten waarop zij zich soms alleen voelen, hoe ze daar mee omgaan en hoe sociale media dit gevoel soms kan versterken. Maar ook over hun veilige plekken en de mensen bij wie ze terecht kunnen wanneer ze zich eenzaam voelen.

Vanuit deze gesprekken hebben de jongeren foto's gemaakt. Beelden die laten zien hoe eenzaamheid er voor hen uitziet. Soms letterlijk alleen, soms juist midden tussen de anderen mensen.
Eenzaamheid is niet hetzelfde als alleen zijn. Je kunt je ook eenzaam voelen terwijl er mensen om je heen zijn.

Deze foto's zijn hun verhalen. Hun blik op eenzaamheid, verbinding en de momenten waarop je je net iets minder alleen voelt.
De expositie is weer terug in De Ruimte, nadat ze in de Grote kerk en in de Werenfriduskerk tentoongesteld heeft gestaan.
De jongeren van The Meeting, Lisette, Ruud, Magreet

Terugblik 'Week tegen eenzaamheid'
Ook dit jaar is er door de diaconie in samenwerking met Forte Welzijn en de andere kerken een 'Week tegen eenzaamheid' georganiseerd.
In samenhang met de landelijke week zijn er van donderdag 24 september tot woensdag 30 september activiteiten uitgevoerd die 'eenzaamheid' onder de aandacht willen brengen.
Helaas zal het niet lukken dit complexe probleem op te lossen. Een stukje eenzaamheid verminderen voor eenzame mensen zal al heel wat zijn. Verder willen we met deze week het taboe op dit onderwerp wat doorbreken.

‘In den beginne is er de relatie’, zegt de filosoof Martin Buber. Een mens is gemaakt om met een ander in relatie te treden. Samen met anderen worden we wie we bedoeld zijn. Je wordt als het ware mens doordat je relaties hebt. Heel ons leven bestaat uit relaties. Ik ben, ik word, doordat ik een relatie heb met mijn kinderen, mijn partner, met mijn collega, met mijn sportleraar en ga zo maar door. We kunnen leven omdat we in relatie staan met ons werk, met onze ouders, de natuur, vrienden, bridgemaatje, kerk. Het is haast oneindig. Kortom: alles is relatie.

Helaas lukt het om allerlei redenen veel mensen niet om met een ander in relatie te treden. In onze samenleving zijn veel mensen alleen en voelen zich eenzaam. Bijna de helft van de Nederlandse volwassenen voelt zich eenzaam (48,6%)! 1 op de 7 Nederlandse volwassenen voelt zich erg eenzaam. Onder jongeren in de leeftijd van 16 tot en met 25 jaar voelt zelfs 1 op de 4 zich erg eenzaam. Daarom is het zo belangrijk dat we ons inzetten voor alle mensen die zich eenzaam voelen.

Twee activiteiten die we als diaconie in De Ruimte hebben georganiseerd wil ik de revue laten passeren.

Zo was daar vrijdag 25 september ‘De Stamtafel’ met als gastspreker, Annet Postma. Na een kort interview door mij over de vraag: ‘wat is eenzaamheid volgens jou’ ontstond er een diepgaand en ontroerend gesprek rondom de stamtafel. Annet had beschreven als: ‘een gemis aan verbinding’. Je kunt als mens wel allerlei relaties hebben, met een vriendin, bij sportmaatjes, bij de kerk, zelfs een relatie met een partner, maar wanneer je geen echte verbinding voelt dan is daar eenzaamheid. Uiteindelijk kwamen tot de conclusie dat eenzaamheid, hoe lastig ook, een wezenlijk onderdeel is van het menselijk bestaan. Iedereen is onherroepelijk uniek en onverwisselbaar en dat gaat met een zekere eenzaamheid gepaard. Het is wel helend en troostend om je eigen eenzaamheid onder ogen te zien en bespreekbaar te maken. Wie deelt, voelt zich minder alleen. Na het gesprek kregen alle deelnemers van de diaconie als kleine herinnering en troost een potje biologische appelmoes met de tekst: ‘Ik MOES even aan je denken’. Een geslaagde ochtend.

Dinsdag middag 29 september werden mensen uitgenodigd om op het ‘kletsbankje’ op het kerkplein plaats te nemen. ‘Kletsen met de dominee’. Op het kerkplein staat namelijk een ‘kletsbankje’.

Een bankje waar je op kunt zitten in de hoop dat er iemand naast je plaats komt nemen om met je te praten als je eenzaam bent of even behoefte hebt aan een praatje. Helaas is het bankje vaak leeg. Tijdens deze dinsdagmiddag zijn drie mensen op de uitnodiging ingegaan. Ik heb deze gesprekken als zeer bijzonder ervaren. Niet alleen heb ik aan diegenen naast me op het bankje gevraagd hoe het met hen ging. Juist werd er aan mij gevraagd: ‘Hoe gaat het met je?’ Deze vraag heb ik als een uitnodiging ervaren om in alle openheid en eerlijkheid te zeggen hoe ik me op dat moment voelde. Tijdens deze gesprekken op het kletsbankje onder de prachtige ‘Ginko’ heb ik ervaren hoe helend het is wanneer je in alle openheid een stukje van je verhaal kunt vertellen. Zo maar even aandacht om niet. Een kleine knipoog van de Eeuwige. Even een luisterend oor van een ‘engel van boven’. Wie weet waren ze wel gestuurd. Toeval bestaat immers niet. Naar iemand luisteren is een klein stil verzet tegen eenzaamheid in onze wereld. Een moment van verbinding. Het kletsbankje heeft zijn dienst bewezen. Ik hoop dat er vaker mensen op gaan zitten en naar elkaar gaan luisteren. Het is meer dan nodig in deze wereld vol eenzaamheid.

Ik heb deze week tegen eenzaamheid als zinnig en betekenisvol ervaren. Het is goed om ieder jaar het thema te agenderen en zo bespreekbaar te maken. Niets doen is geen optie.
Ds. Jeroen Jeroense, mede namens werkgroep ‘Week tegen eenzaamheid’.

Diaconale collectes november

8 november – Rotaryclub Elst Over-Betuwe – Kerstbrunch voor alleenstaande
Zo'n 30 jaar geleden werd er een plan opgevat om ouderen weer eens de deur uit te laten gaan, om de ontmoeting te bevorderen en eenzaamheid tegen te gaan. Een van de leden was directeur van een school en heeft toen de school opengesteld voor het eerste kerstdiner. In de aula werden tafels en stoelen neergezet en er werd gekookt door de Rotaryleden. Inmiddels is het aantal deelnemers behoorlijk gegroeid tot bijna 100. Wie eenmaal is mee geweest wordt het volgende jaar weer uitgenodigd.
Naast de verschillende kanalen uit het groeiende netwerk van de Rotary komen er ook door het netwerk van ons kerkelijke netwerk, elk jaar nieuwe eters bij. De leden van de Rotary kleden de locatie leuk aan en dienen zelf het eten op. Een groot aantal leden van de Rotary nemen de chauffeurs taak op zich, ouderen zonder vervoer worden opgehaald en weer thuisgebracht.
We hopen de mensen een onvergetelijke middag te kunnen bezorgen.
Zie ook: https://www.rotary.nl/elstoverbetuwe/ voor meer informatie

15 november - KIA – Noodhulp Nepal - Hulp na ramp, veerkracht voor de toekomst
In Nepal zorgen hevige regenval regelmatig voor overstromingen en landverschuivingen, vaak met verwoestende gevolgen.
Na een overstroming biedt Kerk in Actie noodhulp aan getroffen gezinnen door tenten, voedsel en andere eerste levensbehoeften te verstrekken. Ook ondersteunen we bij het herstellen van schade en trainen we gemeenschappen om beter voorbereid te zijn op rampen. Door waarschuwingssystemen, evacuatieplannen en noodvoorraden vergroten zij hun overlevingskansen. Met het verstevigen van rivieroevers beperken zij toekomstige schade aan huizen en land.

Elk jaar wordt het dorp van Ram Tharu (59) getroffen door de moesson. Hevige regenval en een kolkende rivier vernielen huizen en landbouwgrond. Met steun van Kerk in Actie zijn waarschuwingssystemen ingevoerd, rivieroevers verstevigd en reddingsacties geoefend. 'We weten nu hoe we mensen in veiligheid brengen en verdrinkingen zoveel mogelijk kunnen voorkomen,' zegt Ram. Daarnaast leren bewoners nieuwe inkomstenbronnen aan te boren, zodat ze niet meer alleen afhankelijk zijn van landbouw: 'Eerst verbouwde ik alleen rijst, nu houd ik geiten en kippen. Dankzij een opleiding tot elektricien heb ik zelfs mijn eigen bedrijf in verkoop en reparatie van elektrische apparaten.'
Zie ook: https://kerkinactie.protestantsekerk.nl/collecterooster/adventscollecte-kerk-in-actie-2026-noodhulp-nepal voor meer informatie

22 november – Protestantse kerk-Pastoraat-Nederland-Pastoraat bij rouw en verlies
Als mensen rouwen of willen stilstaan bij verlies, is het mooi als de kerk een veilige plek is om verdriet te delen. Pastoraat is in de Protestantse Kerk een essentieel onderdeel van kerk-zijn en draait om meeleven, zorg en aandacht voor elkaar. De Protestantse Kerk ondersteunt pastoraat op allerlei verschillende plekken, zowel binnen als buiten de kerk. Zo is de kerk een plaats van geloof, hoop en liefde, waar ook wijk- en dorpsbewoners steun kunnen vinden. Met elke bijdrage blijft het mogelijk dat mensen in kwetsbare momenten niet alleen staan. Zo blijft de kerk een open deur en een luisterend oor voor wie steun en troost zoekt. Samen zorgen we ervoor dat geloof handen en voeten krijgt in concrete zorg, aandacht en nabijheid. Zie ook: https://kerkinactie.protestantsekerk.nl/collecteroooster/collecte-protestantse-kerk-pastoraat-nederland-eeuwigheidszondag/ voor informatie

29 november - Vluchtelingenwerk Elst
Vluchtelingenwerk Elst zet zich in voor de bescherming van asielzoekers en vluchtelingen, primair in Nederland en in het bijzonder in Elst en omgeving.

Zij zijn onderdeel van Vluchtelingenwerk Nederland. Zij zijn een onafhankelijke, professionele organisatie met hart voor mensenrechten. Zij baseren zich op de Universele Verklaring voor de Rechten van de Mens (UVRM). Met een toegewijd team van vele vrijwillige medewerkers, en samen met vluchtelingen, zetten zij zich in voor het welzijn, de integratie en de autonomie van vluchtelingen.
Vluchtelingenwerk Nederland is de onafhankelijke organisatie die de belangen behartigt van vluchtelingen en asielzoekers in Nederland, vanaf het moment van binnenkomst tot en met de integra-

tie in de Nederlandse samenleving. Ons land kan immers niet alleen andere landen aanspreken op het respecteren van mensenrechten, maar moet deze verantwoordelijkheid ook zelf nemen.
Deze mensenrechten zijn vastgelegd in tal van internationale verdragen, die Vluchtelingenwerk als leidraad neemt voor haar activiteiten.
Nederland heeft de plicht vluchtelingen bescherming en een menswaardig bestaan te bieden. Daar maakt Vluchtelingenwerk Nederland werk van.
Zie ook: https://www.vluchtelingenwerk.nl meer informatie

Collectebonnen
Kerkgangers die gebruik willen maken van collectebonnen kunnen deze in de volgende coupures bestellen: Kaarten met 20 bonnen van € 0,50 (€ 10,-) of € 0,75 (€ 15,-) of € 1,- (€ 20,-) of € 2,- (€ 40,-) door storting op bankrekeningnummer NL71 RABO 0373719019 ten name van Collectebonnen Protestantse Gemeente Elst, onder vermelding van adres, aantal en soort. Uw bestelling wordt zo spoedig mogelijk bij u thuis bezorgd.
Voor nadere informatie A.M. Brandt.

De torenhaan zegt er het zijne van...

Een hoogwerker naast de toren?

Best gezellig!

DIVERSEN

Actie Schoenendoos 2026
Het is weer tijd voor de Actie Schoenendoos! Voor velen is de actie al bekend, je vult een mooi versierde schoenendoos met leuke en schone spulletjes. Deze doos gaat op reis en komt terecht bij een kind dat het veel minder goed heeft.

Er zijn twee mogelijkheden om mee te doen:
Je kan thuis een stevige schoenendoos (géén kinderschoenen- of laarzendoos) versieren/ beplakken en vullen met mooie, schone spulletjes. Of je helpt mee spulletjes te verzamelen.

Vanaf november zal in de Ruimte (in de kopieerruimte naast de bar) een doos staan waarin de spulletjes verzamelt kunnen worden. Hier mogen ook de dozen neergezet worden. Met elkaar hopen we dan weer een mooie bijdrage te kunnen leveren aan de actie schoenendoos.
Zo hopen we ook dit jaar de mooie cadeaus voor de kinderen die dat zo goed kunnen gebruiken weer mogelijk te maken. Dank jullie wel alvast!

Wat kan er allemaal in de schoenendoos:
Heel graag: Schriften, pennen, (kleur)potloden, gum, puntenslijper, knuffel (geen varkentje of slang), tandenborstel, tandpasta, zeep.
Ook nog: schrijfblok, etui, liniaal, autootjes, spelletje, kleine (tennis)bal, jojo, pet of muts, puzzeltje, knikkers, springtouw, popje, ander klein speelgoed, kam, spiegeltje, haarspulletjes, borstel, washandje, toilettasje, klein tasje.
Geen etenswaren, snoep of pennen, (kleur)potloden, gum, puntenslijper, knuffel (geen varkentje of slang), tandenborstel, tandpasta, zeep.
Ook nog: schrijfblok, etui, liniaal, autootjes, spelletje, kleine (tennis)bal, jojo, pet of muts, puzzeltje, knikkers, springtouw, popje, ander klein speelgoed, kam, spiegeltje, haarspulletjes, borstel, washandje, toilettasje, klein tasje.
Geen etenswaren, snoep of oorlogsspeelgoed.

Voor meer informatie: www.schoendendoosactie.nl
Voor afbeelding schoenendoos zie pagina 21
Met vriendelijke groet,
Annemieke en Isaura van der Kaa- van Pagée

COLUMN

Palomine

Enige tijd geleden bezocht ik met een aantal Houseband-vrienden, u welbekend, een muziekfestival in het oosten van het land. De aankondiging liet weinig aan de verbeelding over: rockers, punkers, bierliefhebbers en ander gezellig tuig waren van harte welkom. Het contrast met een zondagochtenddienst kon nauwelijks groter.
Waar daar de samenzang klinkt, schuurden hier de gitaren uit de versterkers; waar daar de koffie wacht, vloeide hier het goudgele vocht. Het was de muziek van onze studententijd, vertrouwd vanaf de eerste klanken.

Elk nummer, elk refrein zette een deur open naar vroeger. Naar kroegen waar deze muziek uit de luidsprekers schalde. Naar het eindeloze struinen door de platenbakken van Kroese.
Naar de indierockprogramma's bij de VPRO en de popconcerten in Doornroosje. Naar de tijd dat ik op mijn studentenkamer cassettebandjes opnam van liedjes op de radio, om vervolgens tot diep in de nacht diezelfde nummers op mijn gitaar tot leven te proberen te wekken. Tot mijn vingers protesteerden, de kramp onhoudbaar werd en het origineel onbereikbaar bleek.

Het verschijnsel laat zich wetenschappelijk eenvoudig verklaren. Muziek activeert geheugen en emotie tegelijk. Wanneer we een bekend nummer horen, worden niet alleen de hersengebieden actief die klanken verwerken, maar ook gebieden die betrokken zijn bij herinneringen en gevoelens. Ons geheugen werkt associatief. Toen ik als student naar muziek luisterde, gebeurde er van alles tegelijk: vrienden, gesprekken, studieperikelen, de geur van een kroeg, het gevoel dat de wereld openlag. De muziek raakte onbewust verweven met al die ervaringen. Nu, jaren later, kan mijn brein met slechts één haakje, een herkenbare gitaarriff, dat hele netwerk weer tot leven wekken.

Terwijl ik daar tussen honderden grijs- en kaal geworden rockliefhebbers stond, voelde ik mij weer even de student die ik ooit was. De gitaren brachten niet alleen herinneringen terug, maar ook iets van de persoon die die herinneringen ooit heeft gemaakt.

Muziek. Meer dan een verzameling noten. Muziek verbindt, nodigt uit en draagt herinneringen met zich mee: aan mensen, aan vreugde en verdriet, aan afscheid en hoop. Iedereen heeft er baat bij. Daniel Lohues zong het al: 'Muziek in de box, muziek bij de dood; en daor tussen in as dagelijks brood; linkt altied wel wat, elk mens is uniek; mar we hebben allemaol baat bij muziek.'

Binnenkort vindt opnieuw het jaarlijkse concert Geef Licht plaats: een concert vóór en mét vluchtelingen. Oosterse en westerse muziek klinken samen. Een avond waarop hoorbaar wordt wat woorden soms niet kunnen uitdrukken: dat mensen elkaar kunnen ontmoeten, ongeacht afkomst, taal of levensverhaal. Voor wie zijn land heeft moeten verlaten omdat zijn bed in de fik is gestoken, kunnen vertrouwde klanken iets terugbrengen van wat verloren ging: een thuis, familie, betere tijden.

Muziek. Een katalysator voor een samenleving waarin verschillen ons niet verdelen, maar verrijken. Een instrument voor een samenleving waarin we naar elkaar toe bewegen, ook als de ander van ver komt. Melodieën die harde woorden kunnen temperen.

Geef Licht. Meer dan een concert. Een teken van hoop. Een ontmoeting tussen mensen.
Een uitnodiging om elkaar te blijven zien als medemens. Want uiteindelijk heeft iedereen iemand nodig. Een pal. Een vriend. Iemand die naast je staat. Misschien is dat wel wat mijn favoriete indieklassieker Palomine bezingt: elkaar tot pal te zijn.

En trouwens, de Houseband & Friends staat ook op het podium. Dat wilt u toch niet missen?
Pieter Medendorp

JEUGD

Crèche

Uw kinderen (0-4 jaar) zijn van harte welkom bij de crèche in De Ruimte. U kunt uw kind voor de dienst (tussen 9.45-10.00 uur) brengen en na de dienst weer ophalen.

Kinderkerk

Tijdens de kerkdienst is er kinderkerk voor kinderen van 4 t/m 12 jaar.
We beginnen in de kerk en gaan daarna naar De Ruimte.

Uitnodiging kinderkoor concert geef licht'

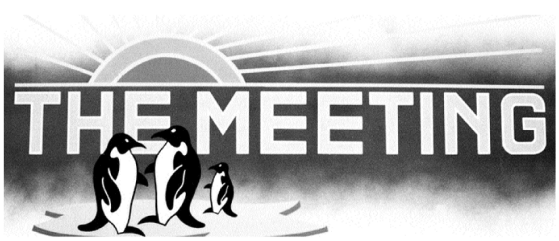
Wie van de kinderen vanuit onze gemeente vindt het leuk om mee te zingen in het kinderkoor samen met kinderen van vluchtelingen? Het kinderkoor staat als eerste gepland op het concert, dus van 18.00 – 20.00 uur zijn de kinderen aanwezig.
De repetities zijn op zondag 8 en 15 november van 11.30 – 12.30 uur in De Ruimte bij de kerk.
Opgeven bij Rama
Wees welkom

Adventsproject kinderkerk

Op zondag 29 november starten we met het adventsproject 'Mensen vol verwachting'
Elke adventszondag lezen we een verhaal over mensen vol verwachting: We maken kennis met een deurwachter, met Johannes de Doper, met de profeet Jesaja, met Maria en met de herders. Hun verwachting is aanstekelijk: door de verhalen worden wij allemaal mensen vol verwachting!

We zoeken nog kinderen of jongeren die het leuk vinden om met advent een gedichtje voor te lezen of de adventskaars aan te steken. Je kan je opgeven via de app jeugdwerk pg elst. Daarin zal ook nog een oproepje voorbij komen.
Laten we er met elkaar een mooie adventstijd van maken

The Meeting is dé plek voor jongeren vanaf 12 jaar. Het is een plek om elkaar te ontmoeten op een ontspannen manier, maar ook om goede gesprekken te voeren en met zingeving bezig te zijn. In The Meeting is iedereen welkom, het is er altijd gezellig en je mag zijn wie je bent!
Wil jij je aanmelden bij The Meeting? Vraag het inschrijfformulier op via jjw@jeugdwerkpgelst.nl

Voor het meest actuele programma, en het programma voor de komende maanden kun je kijken op de website www.pg-elst.nl/jeugd

Contactpersonen voor The Meeting:

Lisette Brandsma contactpersoon
vacant voorzitter Meetingcommissie
Internet: www.pg-elst.nl/jeugd

Hulp bij personenvervoer, kleine klusjes in en om

Stichting
Algemene Hulpdienst Overbetuwe

het huis, boodschappen en tuinonderhoud.
0481-374926 (op werkdagen van 09.00 – 10.00 uur)
info@hulpdienstoverbetuwe.nl
www.hulpdienstoverbetuwe.nl

MUZIEK

TEMPEL KERK MUSEUM
meer dan 20 eeuwen cultusplaats in Elst

Openingstijden Tempel-Kerkmuseum
Het Tempel-Kerkmuseum is geopend:

- Van 1 april tot 1 november:
  elke zaterdag van 13.30-16.30 uur
- In juli en augustus ook zondag's van
  13.30-16.30 uur
- Van 1 november tot 1 april:
  elke 1e zaterdag van de maand van 13.30-16.30 uur

Rondleiding om 14.00 uur (€ 6,00 p.p., € 3,00 kinderen t/m 12 jaar). Romeinse Ruimte en Crypte alleen toegankelijk met rondleiding.
Voor rondleidingen buiten de openstelling kunt u een afspraak maken via de koster

Voor actuele informatie:
www.tempelkerkmuseum.nl

Zaterdagavond 31 oktober:
Halloween-concert door IJsbrand ter Haar
Ter herinnering: Halloween-orgelconcert door IJsbrand ter Haar

Een orgel kan brullen, een orgel kan fluisteren, een orgel kan onthutsen en een orgel kan ontroeren. Dat weet u. Dat gaat dan ook zeker allemaal gebeuren tijdens het bijzondere Halloween-concert door IJsbrand ter Haar. U heeft vast al van gehoord van dit concert en het afwijkende tijdstip, maar toch leek het ons goed om u enkele dagen voor het concert, wanneer dit nummer van Onderweg op uw deurmat is geploft, er nog even aan te herinneren. In tegenstelling tot wat velen denken heeft Halloween geen heidense maar een christelijke achtergrond. Het komt van het oud-Engelse 'All Hellows Eve', ofwel de avond van de heiligen, en heeft een directe relatie met Allerzielen en Allerheiligen. Om Halloween gestalte te geven heeft IJsbrand een 'spannend' programma samengesteld. De meest in het oog springende is de Toccata en Fuga in d klein van J.S. Bach (BWV 565), ook gebruikt in talloze films. Films zijn sowieso een bron van prachtige klassieke klanken.
De filmmuziekcomponist bij uitstek Hans Zimmer zal dan ook niet ontbreken (Interstellar).
Daarnaast heeft IJsbrand uit de Engelse orgel-literatuur een paar prachtige orgelwerken opgediept die speciaal voor Allerzielen en Allerheiligen zijn gemaakt. Dat doet hij zonder verkleedpartij en pompoen op zijn hoofd, maar wel met bijzondere lichteffecten.

Daarom vindt het concert dan ook 's avonds plaats, en wel op zaterdag 31 oktober om 20.00 uur. De toegang is gratis en het concert duurt ongeveer een uur. Na afloop is er een collecte.
Namens Orgelstichting Elst, Peter de Leeuwerk

Troostrijke klanken op Zondag Voleinding
Zondag 22 november om 15.00 uur in Grote of Sint Maartenskerk in Elst
In het kader van Zondag Voleinding 2026 bezingt het koor CantAnimus uit de regio Arnhem-Nijmegen, onder leiding van dirigent en componist Caspar van der Vinne, de herinneringen aan overleden dierbaren en geliefden. Troostende klanken voor nabestaanden.

De naam 'CantAnimus' betekent 'het bezingen van de ziel', en precies dat doet CantAnimus al 15 jaar met het programma 'Stem en Stilte', ieder jaar op of rond Allerzielen en op Zondag Voleinding. Centraal in deze Ziele-Zang staat het door Caspar van der Vinne gecomponeerde 'Requiem veur mien Moe'. Het requiem wordt voorafgegaan door liederen die de essentie van het leven raken, van onder andere Bach, Schönberg, Jenkins, Mozart en Schubert. Een stil uur koorzang.

Het concert is op zondag 22 november 2026 om 15.00 uur in de Grote Kerk, Grote Molenstraat 2, Elst (Gld.). De toegang is gratis; een vrijwillige bijdrage na afloop, ter dekking van de kosten, wordt op prijs gesteld.
Meer informatie over CantAnimus kunt u vinden op www.cantanimus.nl.
Namens CantAnimus, Anneke Boezeman

Wie zingt er mee met de oecumenische Kerstsamenzang?
Op zondagavond 20 december aanstaande vindt de Kerstsamenzang plaats in de Grote Kerk in Elst. Voor deze samenzang vragen wij zangers en zangeressen die samen met ons een gedeelte van de zang voor hun rekening willen nemen en met ons de liederen willen instuderen. Hiervoor zijn twee data gepland en wel op 17 december van 19.30 tot 20.30 uur. (Daarna is er koffie en thee) in de St.Werenfriduskerk aan de Dorpsstraat en op zaterdag 20 december van 10.00 tot 12.00 uur in de Grote Kerk aan de Grote Molenstraat 2 in Elst. Omdat het een oecumenische viering is willen wij met zoveel mogelijk gastzangers deze viering verzorgen.

U kunt zich hiervoor opgeven tot donderdag 10 december.
Wij zorgen voor de muziek.

Wees welkom en hartelijke groet,
Namens het St. Caeciliakoor Elst
Diny Gesthuizen-Rutjes, voorzitter.

DIVERSEN

Vitrinekast Ruimte
In De Ruimte staat een mooie vitrinekast. Hier liggen regelmatig leuke verzamelingen of is er een kleine expositie. Leuk om te bekijken als je in De Ruimte bent of op zondag in de rij staat voor de koffie. Komende tijd liggen er Bretonse schelpen en tegen de kerst zal onze vertrouwde kerststal weer te zien zijn.

Voor het komende jaar hebben we nog niets op de planning staan. Heeft u nu een leuke verzameling of een idee voor een kleine expositie neem contact op met Annemieke. Dit kan via de mail.

Aktie Schoenendoos

voor tekst zie pagina 17

Oproep om engelen te komen vouwen voor het kerstproject

Avhter de schermen is de Kunstcommissie bezig met de voorbereidingen voor het kerstproject in de kerk. Dit jaar maken we een prachtig verbindend kunstwerk rond het thema Engelen.

Er worden 6 grote panelen gemaakt, die met draden vol met gevouwen engelen worden verbonden. Voor het vouwen van de engelen vragen wij hulp van onze gemeenteleden.

Op zondag 1 november en zondag 8 november aanstaande is iedereen welkom in De Ruimte, na de dienst om 11.00 uur.

Voor het maken van de 6 thema panelen benaderen we diverse werkgroepen. Voor meer informatie: kunstcommissie@pg-elst.nl

Namens de kunstcommissie,
Ria Koopmans

